

Nieuwsbrief

Erfgoedlijn Goeree-Overflakkee

Welkom!

Deze nieuwsbrief is voor betrokkenen en geïnteresseerden in de Erfgoedlijn Goeree-Overflakkee. Ondernemers, vertegenwoordigers van erfgoedinstellingen, landschapsorganisaties, molenstichtingen, musea, gemeenten, belangenorganisaties, maar ook gebruikers van die instellingen.

Deze nieuwsbrief geeft informatie, maar vraagt ook informatie en biedt een platform. Het is de bedoeling dat alle betrokkenen elkaar via deze nieuwsbrief informeren over de voortgang van projecten, maar ook over nieuwe initiatieven die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de erfgoedlijn. Hij is er voor en door u, om zo te zeggen. De nieuwsbrief is opgestart door provincie Zuid-Holland, bureau Op Koers en Erfgoedhuis Zuid-Holland, maar we zien graag dat u, als belanghebbende, de dragende kracht wordt. En daarom zoeken wij auteurs en redacteurs die nu en in de nabije toekomst bijdragen willen verzorgen.

Erfgoedlijnen

Het is een begrip dat nog niet helemaal is ingeburgerd, maar dat zal snel veranderen. De provincie Zuid-Holland gaat haar cultuur- en erfgoedbeleid de komende jaren ophangen aan zeven erfgoedlijnen. Erfgoedlijnen zijn ensembles van erfgoed, landschap en water, die kwaliteit verschaffen aan de ruimte en beschikken over groot recreatief en toeristisch potentieel. Er zijn zeven erfgoedlijnen gedefinieerd binnen de provincie, waaronder de erfgoedlijn voor Goeree-Overflakkee.

Meer informatie over de Erfgoedlijnen staat op de website van de provincie.

Het verhaal van de erfgoedlijn Goeree-Overflakkee

Goeree-Overflakkee is het verhaal van het leven tussen en mét het water, als vriend en vijand. Het eiland kent vissersplaatsen en havenkanalen, boerderijen en akkers met schurvelingen, duinen, dijken en slikken. Sinds de Watersnoodramp van 1953 en de daarop volgende Deltawerken is het eiland grotendeels afgesloten van de zee. De erfgoedlijn kan een bijdrage leveren aan het verhaal van het 'overwinnen van en het overleven met het water' door een doorgaande (cultuurhistorische) recreatieve verbinding te leggen tussen de Brouwersdam, de vuurtoren in Ouddorp en het fort Prins Frederik (Ooltgensplaat) uit de Napoleontische tijd met daar tussenin de bunkers (koppeling erfgoedlijn Atlantikwall), de herbestemming van de Cichoreidrogerij Ceres, de revitalisering van de havenkanalen in de dorpen, de historische boerderijen en molens, de watertoren in Dirksland en de dragers van het cultuurhistorische landschap.

Uitvoeringsprogramma (UP) 2013

Besluitvorming

Welke projecten kunnen van start? De vooruitzichten zijn heel positief, maar we moeten nog heel even wachten totdat we echt feest kunnen vieren. Gedeputeerde Staten hebben op 14 mei het Uitvoeringsprogramma voor 2013 vastgesteld. Lees het [persbericht](#) hierover of bekijk het volledige [programma](#).

De behandeling in de Statencommissie Ruimte en Leefomgeving op 5 juni is positief verlopen en de behandeling in Provinciale Staten (PS) is op 26 juni. Concreet betekent dit dat de volgende projecten voor dit jaar voor 90% kunnen rekenen op een subsidie:

1. Havenkanaal Ooltgensplaat: een kade voor levendigheid
2. Havenkanaal Middelharnis: De Menheerse werf (in combinatie met 3) (zie kader)
3. Havenkanaal Middelharnis: Beugsloep MD 10 (in combinatie met 2, zie kader)
4. RTM tramtraject: resten in het landschap en dorpen
5. Watervverbindingen: verbetering aanlegmogelijkheden bruine vloot
6. Verhaal van de Erfgoedlijn: marketing/promotie 'leven met het water'
7. Verhaal van de Erfgoedlijn: erfgoededucatie 'Eiland en overkant' (zie kader)

Het gaat om een totale investering van ruim € 1,4 miljoen, waarvoor een subsidie is gevraagd van € 585.500 (incl. cichoreidrogerij, zie onder). Een heel mooi resultaat voor de start van de ontwikkeling van onze erfgoedlijn!

Voortgang

Projectleider Patty van der Kleij neemt vóór 1 juli contact op met de initiatiefnemers van deze projecten om toe te lichten wat er nodig is voor het aanvragen van de subsidie. Naast het projectformat, gaat het om een aanvraagformulier en een sluitende begroting. Met name dit laatste vraagt nog de nodige aandacht. We streven ernaar om zo spoedig ná 26 juni de subsidieaanvragen in te dienen, zodat ze snel worden afgehandeld. En dan kunnen we echt starten!

Educatief project Eiland en overkant

Lange tijd was er slechts moeizaam contact met 'de overkant'. Bezoek aan het eiland kwam over het water en via de havenkanalen. De tram van de RTM bracht de overkant een stukje dichterbij. Door technische ontwikkelingen kwamen er nieuwe vormen van vervoer. Het lespakket vertelt het verhaal van deze verbindingen, uitvindingen en de gevolgen daarvan voor de maatschappij en het landschap, vanaf de Industriële Revolutie tot aan vandaag. Het project komt begin 2014 in concept beschikbaar voor alle scholen van het basis- en voortgezet onderwijs op Goeree-Overflakkee en een definitieve versie bij de aanvang van het schooljaar 2014/2015. De leerlingen worden uitgenodigd bij de havenkanalen en de voormalige trambaan om op locatie opdrachten te maken en kennis te maken met dit bijzondere erfgoed. Dit project is een samenwerking van Erfgoedhuis Zuid-Holland met Stichting Podium (Jan Trompper) en Streekarchief Goeree-Overflakkee (Jan Both). Meer weten? Neem contact op met Thea de Langen, Erfgoedhuis Zuid-Holland, delangen@erfgoedhuis-zh.nl

Oproep: projecten 2014 en verder

Het is al mogelijk om projectvoorstellen voor het uitvoeringsprogramma 2014 en volgende jaren in te dienen. Projectvoorstellen kunt u tot en met 1 augustus 2013 sturen naar Patty van der Kleij. Neem ook gerust contact op als u vragen heeft, voor advies of om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Uitgangspunt bij de voorstellen is vanzelfsprekend 'het verhaal van de erfgoedlijn'. Op de rol staan al de projecten: Forten verbonden (Waterpoort); watertoren Dirksland; kanoroute Goedereede/Stellendam/Dirksland; 1e fase (verlichte) erfgoedlijnroute (verlichte molen- en boerderijroute); routepanelen cultuurhistorie (wandelroutenetwerk) en herbestemming Klinkvisterrein (zie onder). Aan de erfgoedtafel zijn ook suggesties voor projecten opgeworpen, zoals de restauratie van RTM-objecten in de havenkanalen en educatie voor volwassenen. Wie neemt het initiatief om de uitwerking ter hand te nemen en stakeholders te zoeken?

De Menheerse Werf

De Stichting Behoud Stadstimmerwerf Middelharnis wil de eeuwenoude stadstimmerwerf (inclusief twee rijksmonumenten) behouden en de maritieme historie van het complex beleefbaar maken. Hierbij is ook een rol weggelegd voor de laatst overgebleven beugsloep, MD 10, een zeilend vissersschip, kenmerkend voor Middelharnis. In haar romp en in de gebouwen op de werf komen exposities, videopresentaties en activiteiten die het verhaal vertellen van de strijd tegen het water, het ontstaan van het havenkanaal, de werfgeschiedenis en de visserij- en handelsvaartheorie van 'Menheerse'. Meer informatie? Neem contact op met Coerd de Heer, coerd@opkoers.nl of T 010 460 26 40. Of bekijk de [Facebookpagina](#) van De Menheerse Werf.

Beugsloep MD 10 (Foto: De Menheerse Werf)

Vrienden van de Haven: evenement Middelharnis

De officiële club 'Vrienden van de Haven' liet zich inspireren door de Erfgoedtafels en organiseerde eind april een bijeenkomst in het oude raadhuis van Middelharnis. Dat resulteerde in het besluit om in september een cultureel evenement te organiseren, met als werktitel 'Van Haven tot Havenhoofd'. Er komt een openluchtbioscoop met historische films, huiskamerconcerten in monumentale panden en er zijn plannen voor sloeproeiwedstrijden en andere activiteiten. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jan Trompper, trompper@gmail.com

Herbestemming Klinkvisterrein

Het Klinkvisterrein in Middelharnis is een gedempte 'spuikom', een bassin of polder waarmee men vroeger de havenkanalen op diepte hield. Bij hoogwater liet men de kom vollopen, om ze met laag water met grote kracht leeg te laten lopen. Overtollig slib werd zo uit de havens gespoeld zonder te baggeren. Een aantal partijen bekijkt nu de mogelijkheden voor een mobiel erfgoedcentrum op het terrein, dat 3 jaar geleden is verworven door de gemeente Middelharnis. Er zouden overkapte werkplaatsen kunnen worden ingericht, waar historische trams van de RTM gerestaureerd kunnen worden. Ook kan een deel van het terrein ingericht worden als evenemententerrein en om jachten te stallen. Op termijn is het wellicht mogelijk een erfgoedcirkel te realiseren: een tramspoor van de Menheerse Werf tot aan het Havenhoofd. Het is de bedoeling deze plannen verder uit te werken en in te dienen als Erfgoedlijnproject voor 2014. Meer weten? Neem contact op met *Coerd de Heer*, coerd@opkoers.nl

Cichoreidrogerij Ceres

Naast de ontwikkeling van de erfgoedlijnen besteedt de provincie ook aandacht aan 'herbestemming van ontwikkellocaties'. Dat is immers de beste vorm van behoud van monumenten en de kroon op het werk. Onderzoek van Arcadis heeft Cichoreidrogerij Ceres in Ouddorp aangewezen als een kansrijke ontwikkellocatie, met een rol voor de provincie als aanjager. Er is een advies op maat opgesteld en momenteel vinden gesprekken plaats met eigenaar Bouwfonds.

Vanuit de provincie is € 100.000 beschikbaar om de herbestemming te stimuleren. Ook hier is het wachten op het groene licht van Provinciale Staten (26 juni). (Foto: KopvanGoeree.nl)

Agenda

- 12 september 2013: Erfgoedtafel Goeree-Overflakkee. Locatie en tijdstip: De Overkant (Ouddorp), 10.00 uur. Centraal staan de presentaties van de projectvoorstellen voor 2014. Bij voldoende belangstelling gaan we na de lunch een uurtje fietsen langs sporen van het RTM-tracé.
- Netwerkbijeenkomst Erfgoedlijnen: dit najaar organiseert de provincie een brede netwerkbijeenkomst. Nadere informatie volgt. Heeft u een suggestie voor een leuke locatie? Neem contact op met Patty van der Kleij.

Contact

Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Kunt u de volgende keer een bijdrage leveren? Neem contact op met Patty van der Kleij, projectleider Erfgoedlijn Goeree-Overflakkee, E p.vander.kleij@pzh.nl of T 070-441 83 31.

Met bijdragen van: Patty van der Kleij, Coerd de Heer, Ad van der Zee, Thea de Langen, Jan Trompper
Redactie: Erfgoedhuis Zuid-Holland
Eindredactie: Patty van der Kleij, Provincie Zuid-Holland
Juni 2013